

A photograph of a classroom activity. In the foreground, three white clay figures are placed on a wooden floor. The figures are abstract, rounded shapes with some protrusions. In the background, several children in red sweaters are sitting on the floor, some looking towards the camera and others looking down. A teacher or adult is partially visible on the left, crouching. The room has a wooden floor and a white wall with a framed picture.

Edukace v historickém prostředí

Obsah

- Role vzdělávání pro udržitelnost hodnot(y) kulturního dědictví
- Trendy ve výchově a vzdělávání
 - Transmisivní/akademické teorie
 - Personalistické teorie/(re)konstruktivismus
 - Sociální/autonomní teorie
- Edukace v historickém prostředí: Edukace o kulturním dědictví, *prostřednictvím* kulturního dědictví a *pro* kulturní dědictví
- Příklady z praxe
 - World Heritage Education Programme
 - HEREDUC
 - Památková edukace

Role vzdělávání ...

„Výchova a vzdělávání jsou bezpochyby v srdci každé kultury – kterákoli kultura, starověká či moderní – představuje způsoby, jak sdílíme své zkušenosti a „učíme“ jeden druhého o světě, jak v něm přežívat, užívat si ho i využívat.“

(Dyer 2007)

...pro udržitelnost...

Konzervace

...hodnot(y)
kulturního
dědictví

Edukace

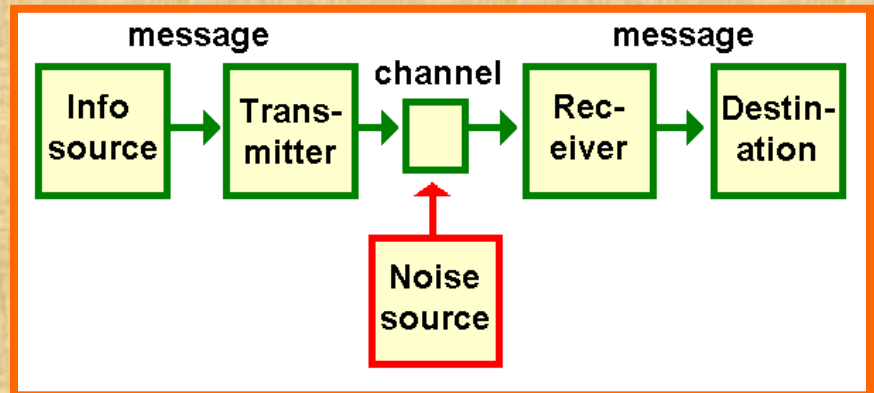
Marketing

Trendy ve výchově a vzdělávání

- Transmisivní/akademické teorie
- Personalistické teorie/(re)konstruktivismus
- Sociální/autonomní teorie

Transmise poznání

- Představa o transmissi faktických, objektivních a dílčích poznatků od edukátora k učitímu se jedinci;
- Autorita edukátorů je založena na jejich bezchybných znalostech;
- Očekává se, že neznalí žáci si poznání pouze osvojí...
- ...ideálně tak, že se nazpaměť naučí „fakta“ a to tak, aby zůstala zachována kvalita i rozsah poznání.

Pedagogická strategie moderních muzeí

Louvre (Paris), Hrdlicka Museum of Man (Prague)

„Pozitivistická“ interpretace kulturně historických míst

Místo je prezentováno **po částech s důrazem na lokalizační a faktické znalosti.**

Místa do značné míry spoléhají na **průvodcovských a zprostředkujících technologiích** jako jsou audiovizuální techniky.

Návštěvníci jsou chápáni jako **konzumenti poznatků.**

Interpretace je didaktická.

Velmi se cení důsledné dodržování **vytyčených tras a vysvětlení.**

Interpretační strategie jsou zacíleny na individuálního návštěvníka.

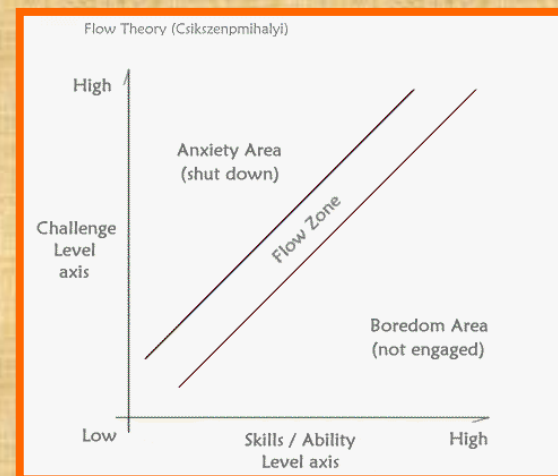
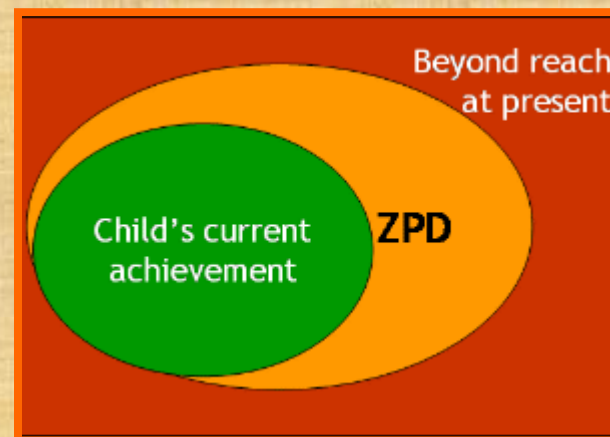
K ověření úspěchu interpretační strategie je používáno **hodnocení zaměřené na správné odpovědi.**

Personalistické teorie

„Učení se odehrává na základě iniciativy and aktivity učícího se jedince.“

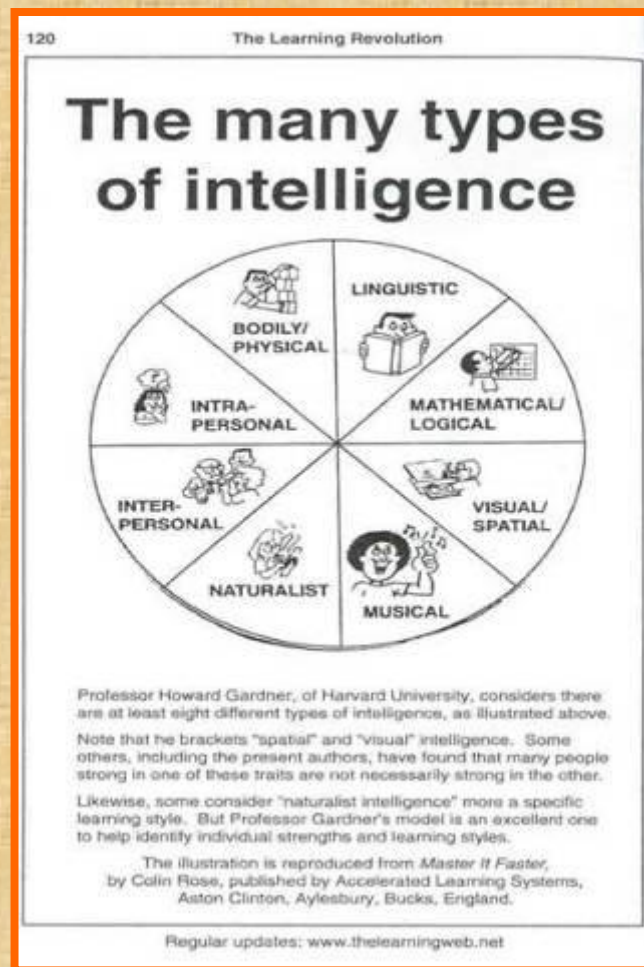
(Burgess 2004)

Co se učí?
↓
Kdo se učí? Jak?

Personalistické teorie

- Piagetova stadia kognitivního vývoje
- Vigotského zóna nejbližšího rozvoje
- koncept meta-kognice rozpracovaný kognitivními vědami
- Maslowa hierarchie základních potřeb
- Rogerova teorie zaměření na klientovu osobnost a chování
- Gardnerův model mnohočetné intelligence

Konstruktivistická teorie učení

Principy učení

- Učení je **aktivní proces**, během kterého učící se **jedinec** využívá smyslové poznatky a **konstruuje** z nich **významy**.
- **Lidé se učí učit tak, že se učí**: učení se skládá jak z konstruování významů, tak z konstruování významových systémů.
- Rozhodující **aktivita při konstruování významů je mentální**: odehrává se v mysli.
- **Součástí učení je jazyk**: jazyk, který používáme ovlivňuje učení.
- **Učení je společenská aktivita**.
- **Učení se odehrává v kontextu našeho života**: učení nemůžeme oddělit od života.
- **Potřebujeme poznatky, abychom se učili**: Čím víc toho víme, tím víc se můžeme naučit.
- **Učení chce svůj čas**.
- **Motivace je klíčovou součástí učení**.

(Hein 1996)

Pedagogická strategie „konstruktivistického muzea“

Pedagogická strategie „konstruktivistického muzea“

„Konstruktivistická“ interpretace kulturně historických míst

Místo je prezentováno celkově **s důrazem na koncepty** chronologie, změny, evidence či interpretace.

Místa do značné míry spoléhají na **využití pramenů**.

Návštěvníci jsou chápáni jako **samostatně myslící jedinci** s aktuálními názory a vynořujícími se představami o minulosti.

Interpretace **zprostředkovává historické prostředí** pro potřeby návštěvníků.

Velmi se cení, když **návštěvníci sami místo objevují**.

Interpretační strategie jsou zacíleny na podporu dialogu a debaty.

K vylepšení interpretační strategie je používáno **hodnocení zaměřené na názory návštěvníků**.

LION TO LEAD TOURS OF WARKWORTH CASTLE!

Learning groups and families visiting Warkworth Castle over the day are invited to expect an unusual guide to show them around an English Heritage house. Percy the Lion is the new castle mascot.

ALSO OF INTEREST

- Warkworth Castle and Wark

ALL NEWS

- Warkworth: Don't visit East Coast
- Warkworth: Percy the Lion

The screenshot shows a website with a purple header and a calendar for June 2011. A photo of a white bag with a lion mascot is visible in the lower right of the page.

Celoživotní učení

„Historické prostředí má potenciál podporovat lidi všech věkových kategorií, ze všech sociokulturních skupin, aby rozvíjeli své kreativní, racionální a fantazijní schopnosti, aby se plněji zapojovali do společnosti jako občané a jako rovnocenní partneři a prohlubovali své porozumění místnímu, přírodnímu, regionálnímu, národnímu a globálnímu prostředí.“

(The Attingham Trust Report 2004)

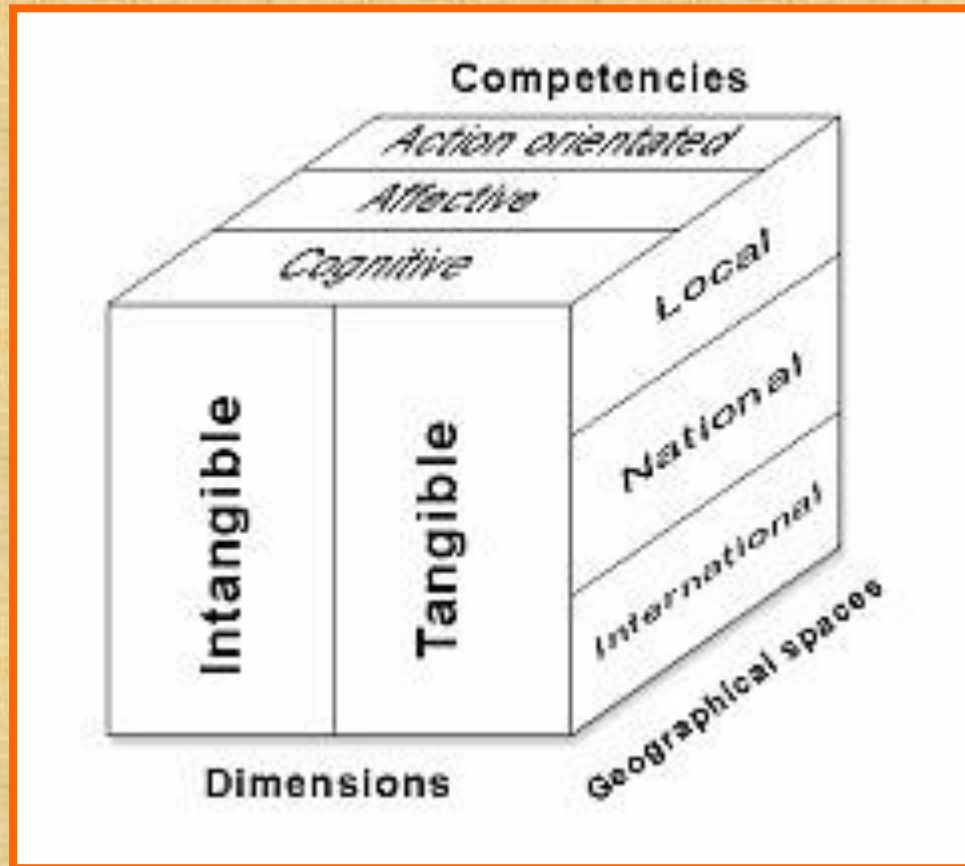
Vzdělávání jako „osvobození“

- Učení je převážně chápáno z hlediska sociální dimenze;
- Od učících se jedinců je očekáváno, že **převzmou odpovědnost** nejen za své učení, ale také **za zlepšování kvality života ve své komunitě**.
- Teorie, které zdůrazňují „osvobození“:
 - Koncept sociální inkluze,
 - Aktivní občanství,
 - Komunitní výchova
 - Environmentální výchova
 - Výchova pro udržitelný rozvoj

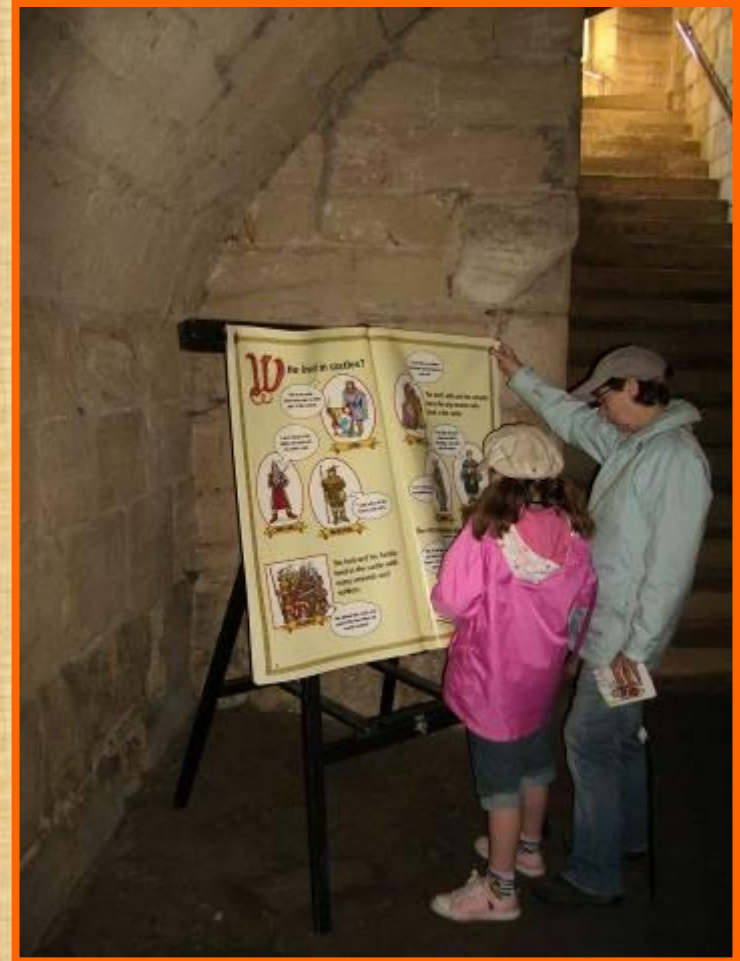
(Illeris 2006; Bertrand 1995)

Edukace o/prostřednictvím/pro dědictví

Edukace o kulturním dědictví

Source: English Heritage 2008

Edukace prostřednictvím kulturního dědictví

Edukace **pro** kulturní dědictví

Edukace v historickém prostředí

Konzervace

Hodnota
kulturního
dědictví

Edukace
o/prostřednictvím/pro
dědictví

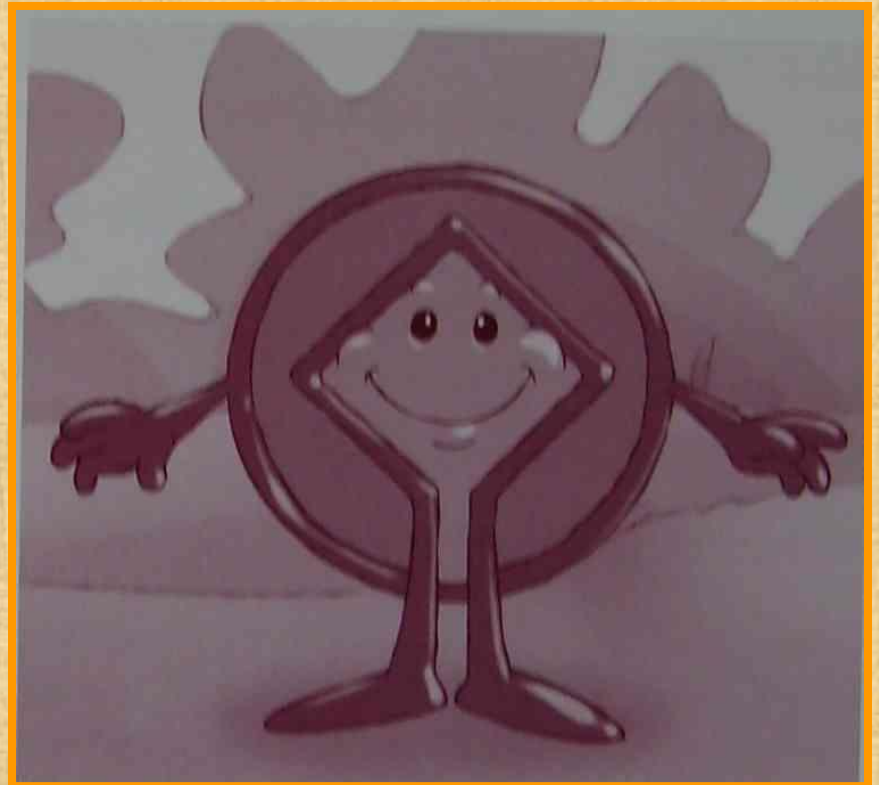
Marketing

World Heritage Education Programme

Young People's World
Heritage Education
Programme

*World Heritage in Young
Hands* (1998, 2002)

[http://whc.unesco.org/en/
educationkit/](http://whc.unesco.org/en/educationkit/)

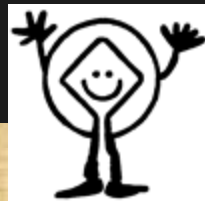

Patrimonito (UNESCO 1994)

World Heritage Education Programme

‘Denkmal Aktiv’

- Národní program pro školy vytvořený 2002 Německou nadací pro ochranu památek pod patronací německé UNESCO komise
- Památky na cestě (do školy): Studenti provádějí studenty. Od Karlstorstation ke Kurfürst-Friedrich-Gymnasium (Heidelberg)

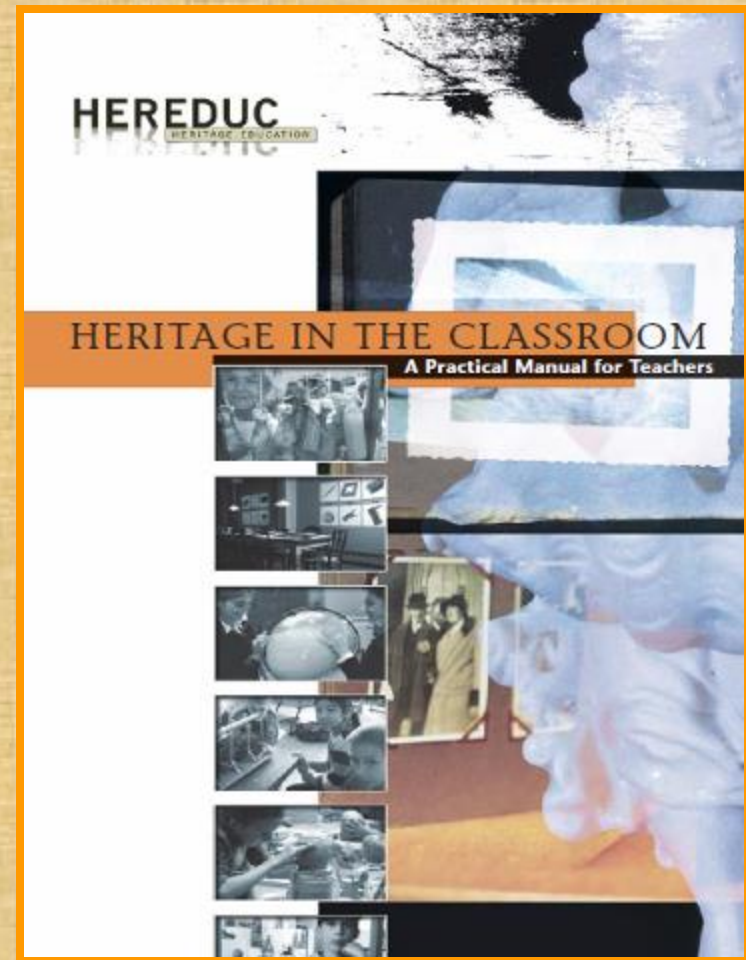
HEREDUC

HERitage EDUCation

Mezinárodní projekt vytvořený učiteli a zástupci paměťových a památkových institucí z Belgie, Nizozemí, Francie, Německa a Itálie (2002 – 2005)

Heritage in the Classroom: A Practical Manual for Teachers

www.hereduc.net

Source: HEREDUC (2005)

HEREDUC: Příručka pro učitele

34 případových studií (kritéria výběru):

- Přenositelnost do jiných prostředí
- Mezioborovost a průřezový charakter
- Způsoby, kterými jsou propojeny s životy žáků
- Partnerská spolupráce s pamětovými a památkovými institucemi
- Aktivní účast žáků
- Projektový přístup, kdy je pozornost věnována průběhu spíše než výsledným produktům

HEREDUC: Kurzy dalšího vzdělávání

HEREDUC

a different view on
heritage education with youngsters
6-19 April 2009, in-service training course in France

Programme

Mon, April 6th	Arrival, welcome and presentation of the participants Introduction to the course's methodology
Tue, April 7th	Colloquy visit to the Romanesque church of Aveyron, a UNESCO world heritage site Afternoon workshop: Building an oral history, research and resources
Wed, April 8th	Discovery heritage - a visit to the nearest Languedoc-Roussillon heritage landscape Heritage photography: traces of the past in Co-Cœur d'Aveyron Heritage walk through St-Nicolas village
Thu, April 9th	Heritage meeting event Workshop: monument - 3D in the Royal Abbey of St-Loup
Fri, April 10th	Workshop on the historic landscape of the Salers region
Sat, April 11th	Heritage active group visit of a museum with youngsters RPG and labelling in the context of an HERI heritage Formal close
Sun, April 12th	Departure

Information and registration

Where: Centre de Culture Européenne - Abbaye Caillou - 13460 St-Jean-de-Lévy
Phone: +33(0)4 75 40 00 00

When: Monday April 6th till Sunday April 12th 2009

Who: Teachers in secondary or adult education
- max 20 participants
- max 1000 km away from office

How: To apply for participation fee and travel expenses to France you can request a grant from the LLP National Agency or your Ministry
Contact: Mrs. ESCO - Tel: 0033(0)4 75 40 00 00

Registration: The deadline for documents is on 15 January 2009
The course will be held in English unless otherwise stated. It is free of charge.

Phone: +33(0)4 75 40 00 00
Fax: +33(0)4 75 40 00 00
E-mail: hereduc@culture.ec.europa.eu

The course is organised by CEF onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap (Belgium) and is the result of the European Commission 2.1. project HEREDUC - HERitage Education www.hereduc.eu

Heritage education: Hledání vhodného pojmu

- Heritage education (Aj)
- L'éducation au patrimoine (Fj)
- L'educazione al patrimonio (I)
- Kulturerbe-Unterricht (Nj)
- Erfgoededucatie (H)
- Vlastivěda/ Výchova ke vztahu ke kulturně historickému dědictví
- ??? (???)

Na cestě k památkové edukaci

Tradice

- Vlastivěda na 1. stupni ZŠ
- Školní výlety na památkové objekty

Inovace

- Rámcové a školní vzdělávací programy
- Projekt „Metody implementace výchovy ke vztahu ke kulturně historickému dědictví do školních vzdělávacích programů“ (ESF 2006-2008)
- Projekt „Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit“ (ESF 2009-2012)
- Projekt „Vzdělávací role NPÚ“ alias Památky nás baví (NAKI 2012 – 2015)

Na cestě k památkové edukaci: Různé typy kulturního dědictví

Na cestě k památkové edukaci: Edukace o/ prostřednictvím/pro dědictví

SHZ Bečov pro všechny

- Zpřístupnění středověkého dědictví evropského významu pomocí filmu, komixu a haptické pomůcky

Skrytá krása mladějovského Průmyslového muzea

- Průmyslové dědictví interpretované prostřednictvím umění (vizuálního, dramatického)

Dětské hlasy z terezínského ghetta online

- Nová média a tragické dědictví holocaustu

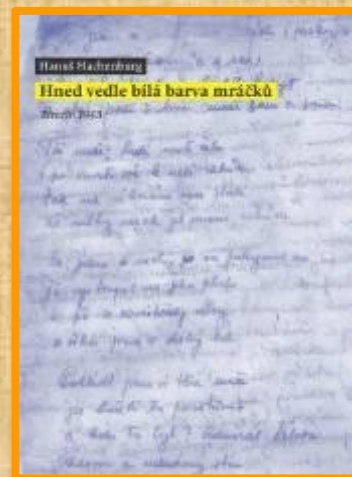
Na cestě k památkové edukaci: SHZ Bečov pro všechny

Na cestě k památkové edukaci: Skrytá krása mladějovského Průmyslového muzea

Na cestě k památkové edukaci: Dětské hlasy z terezínského ghetta online

Na cestě k památkové edukaci:

Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit (2009-2012)

- Kulaté stoly a **mezinárodní symposium** (2010 – 2011)
- Další vzdělávání pro pedagogy (vč. letních škol)
- **16 Pilotních školních projektů** (2010/2011)
- Participace regionálních partnerů (např. muzeí, památkových objektů, neziskovek)
- Mentoring and **on-line podpora** (např. e-learningový kurz, on-line publikace - 2012)
- Závěrečná konference (2012)

Na cestě k památkové edukaci:

Vzdělávací role Národního památkového ústavu (2012 – 2015)

Partnerství

- NPÚ
- PedF UK v Praze
- PedF MU v Brně

CÍL

- **4-letý výzkumný projekt**, který přinesl jedinečnou příležitost prozkoumat a **otevřít vzdělávací potenciál kulturního dědictví v ČR pro všechny generace**, stejně jako vyzkoušet různé metody památkové edukace vhodné pro různé cílové skupiny

Na cestě k památkové edukaci:

Vzdělávací role Národního památkového ústavu (2012 – 2015)

- Další vzdělávání pro edukátory a památkáře
- 7 regionálních edukačních center (2013 - 2015)
- Další vzdělávání pro učitele (2015)
- Výstava „Památky nás baví“ (2015)
- 5 metodických příruček pro edukátory
- On-line podpora: webové stránky, interaktivní mapa, e-learning
- Mezinárodní konference (2015)

Na cestě k památkové edukaci:

Vzdělávací role Národního památkového ústavu (2012 – 2015)

Metodické příručky:

- Památková edukace pro předškolní a mladší školní věk (01)
- Památková edukace pro 2. stupeň ZŠ a SŠ (02)
- Vzdělávání v historickém prostředí pro pedagogy (03)
- Neformální a informální učení v historickém prostředí (04)
- Inklusivní památková edukace (05)

European Union Prize for Cultural Heritage/ Europa Nostra Award 2017

Educational Programme for Czech Cultural Heritage

Památková edukace v ČR

- Odbor edukace a dalšího vzdělávání při Generálním ředitelství NPÚ
- Letní školy památkové edukace (srpen)
- Edukátor v kultuře (profesní kvalifikace)
- Edukace a interpretace v oblasti kulturního dědictví (Mgr. studijní program; Praha, Olomouc)
- Interpretace kulturního dědictví v čase nových médií a tekuté modernity (NAKI 2018 – 2022)

Zdroje

- Attingham Trust (2004) *Opening Doors: Learning in the Historic Environment* [on-line] Available from <http://www.openingdoorsreport.org.uk/>
- Bertrand (1995) *Contemporary Theories and Practice in Education*. Madison
- Burgess (2004) 'What are the key debates in education?' In *The RoutledgeFalmer Guide to Key Debates in Education*. ed. by Hayes, D. London, 217 – 221.
- Copeland (2006a) 'Constructing Pasts: Interpreting the Historic Environment.' In *Heritage Interpretation*. ed. by Blockley, M. and Hems, A. London, 83 – 95.
- Copeland (2006b) *European Democratic Citizenship, Heritage Education and Identity*. Strasbourg.
- Dyer (2007) 'Inspiration, Enchantment and a Sense of Wonder ... Can a New Paradigm in Education Bring Nature and Culture Together Again?' *International Journal of Heritage Studies*, 13 (4) 393 – 404.
- Havlůjová (2008) Has the implementation of the English Heritage Strategy 2005 – 2010 (the Strategy) had a positive impact on the English Heritage (EH) system of heritage education across the North East of England? Unpublished dissertation, ICCHS, Newcastle
- Hein (1996) 'Constructivist Learning Theory.' In *Developing Museum Exhibitions for Lifelong Learning*. ed by Durbin, G. London: 30 – 34.
- Illeris (2006) 'Museums and galleries as performative sites for lifelong learning: constructions, deconstructions and reconstructions of audience positions in museum and gallery education.' *Museum and Society*, 4 (1) 15 – 26.
- Whitehead (2007) Education basics: theories and politics. Lecture at ICCHS, Newcastle.

Zdroje

- Attingham Trust (2004) *Opening Doors: Learning in the Historic Environment* [on-line] Available from <http://www.openingdoorsreport.org.uk/>
- Copeland (2006) *European Democratic Citizenship, Heritage Education and Identity*. Strasbourg.
- Department for Education and Skills (2006) *Learning outside the Classroom Manifesto*. London.
- English Heritage (1997) *Sustaining the Historic Environment: New Perspectives on the Future*. London.
- Foltýn – Havlůjová (2012) (eds.), *Cultural Heritage and Sustainable Development: Eight Case Studies from Czech Schools. Kulturerbe und nachhaltige Entwicklung: Acht Beispiele aus der tschechischen Schulpraxis. Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj: Osm příkladů z české školní praxe*, Praha
- Foltýn - Havlůjová (2013) (eds.), *Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit ve školní praxi; Kulturní dědictví a udržitelný rozvoj místních komunit. Cultural Heritage and Sustainable Development of Local Communities*, Praha.
- Havlůjová (2008a) Has the implementation of the English Heritage Strategy 2005 – 2010 (the Strategy) had a positive impact on the English Heritage (EH) system of heritage education across the North East of England? Unpublished dissertation, ICCHS, Newcastle
- HEREDUC (2005) *Heritage in the Classroom. A Practical Manual for Teachers* [online] Available from http://www.hereduc.net/hereduc/i18nfolder.2005-04-15.8911096798/index_html?cl=en
- Kendall et al. (2008) *Research into Supply and Demand of Built Environment Education in School: Research Summary* [on-line] available from http://www.culture.gov.uk/reference_library/publications/5140.aspx
- Minnett – Galvin (2008) *Middleton Mystery: An Adventure at Belsay Hall* [online] Available from http://www.gem.org.uk/cpd/conf/conf08/gemconf08d2_carlgavin_lynneminett_v2.pdf.
- Reidel (2010) *Cultural Heritage in Germany: The German System of Heritage Education*. Presentation at Charles University, Prague.
- Stone, (2004) 'Introduction: Education and the Historic Environment into the Twenty-first Century.' In *Education and the Historic Environment*. eds. by Henson, D., Stone, P. and Corbishley, M. London: 1 – 21.